

כ"ח בשבט, תשפ"ו

15 בפברואר, 2026

לכבוד

מר בצלאל סמוטריץ

שר האוצר

רח' קפלן 1, ירושלים

בדוא"ל: sar@mof.gov.il

ובפקס: 02-5695347

גב' מירי רגב

שרת התחבורה

רח' בנק ישראל 5, ירושלים

בדוא"ל: sara@mot.gov.il

ובפקס: 02-6663033

מר אילן רום

מנכ"ל משרד האוצר

רח' קפלן 1, ירושלים

בדוא"ל: mankal@mof.gov.il

ובפקס: 02-5695344

מר משה בן זקן

מנכ"ל משרד התחבורה

רח' בנק ישראל 5, ירושלים

בדוא"ל: mankal@mot.gov.il

ובפקס: 02-6663203

נכבדינו,

הנדון: הפלית משתמשי כרטיס ה"רב-קו" הפיזי לעומת משתמשי האפליקציות

1. בשם מרשתנו, "אמת ליעקב בישראל" בע"מ (חל"צ), הרינו לפנות אליכם בעניין שנדון.
2. מרשתנו, אמת ליעקב בע"מ, פועלת במטרה לסייע לפרט במגוון תחומים, תוך דגש על תיקון עוולות, צמצום אפליה, ושיפור איכות חייהם של ילדי ישראל. הארגון מקדם שינוי חברתי ומאבק על צדק חברתי, תוך התמקדות בצרכים של קבוצות מוחלשות בחברה.
3. **בהמשך לפניית מרשתנו למשרדכם בנדון מיום 8 בספטמבר 2024 ואשר לא זכתה למענה**, ובהמשך להליך בבג"ץ 21900-01-25 אמת ליעקב בישראל בע"מ (חל"צ) נ' משרד ראש הממשלה ואח', בו נדונה נגישות שירותים ציבוריים לאוכלוסייה בעלת אוריינטציה דיגיטלית נמוכה ובכלל זה הפלית משתמשי כרטיס ה"רב-קו" הפיזי לעומת משתמשי האפליקציות, הנני לפנות אליכם **שוב** בנדון.
4. בהתאם לסעיף 6 לתוספת הראשונה לצו פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (מחירי נסיעה בקווי שירות באוטובוסים ומחירי נסיעה ברכבת מקומית), תשפ"ב-2022, ובהתאם לסעיף 5 לתוספת לצו פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (דמי נסיעה ברכבת וברכבל), התשפ"ב-2022, שניהם מיום 1 במאי 2022, "למשלם באמצעי תשלום מתקדם יבוצע חישוב שממצה את מרב היעילות של שילוב הסדרי הנסיעה, תוך התחשבות בנסיעות שביצע בחודש הנוגע לחיוב, ובהתאמה הנדרשת למתכונת התשלום באמצעי התשלום המתקדם."

5. סעיף זה מעניק **הטבה ייחודית ובלעדית** למשתמשי האפליקציות, במסגרתה הם פטורים מהטענת סכומי כסף לכרטיס עובר לשימושם בשירותי התחבורה הציבורית ובסוף כל חודש מבוצע חישוב למפרע של ההסדר התעריפי המיטיב. להטבה זו אינם זכאים משתמשי כרטיס ה"רב-קו" הפיזי, בהם אוכלוסיות מוחלשות בעלות אוריינטציה דיגיטלית נמוכה ו/או פערי תרבות ושפה, בתוכם: ילדים, מבוגרים, עולים חדשים, החברה הערבית, חרדים ועוד, אשר הם גם משתמשים באחוזים גבוהים בתחבורה הציבורית.
6. בכך מופלות לרעה אוכלוסיות מוחלשות על רקע גיל, גזע, לאום, ארץ מוצא, דת, השקפה או השתייכות מפלגתית, וזאת בניגוד לסעיף 3(א) לחוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, תשס"א-2000.
7. זאת ועוד, מלבד האפליה הכספית האמורה, הרי שמשתמשי כרטיס ה"רב-קו" הפיזי נאלצים להטעין את כרטיסם עובר לנסיעה גם במקומות בהם עמדות ההטענה אינם זמינות או אינם נגישות די הצורך, ובהעדר ערוץ זמין לבדיקת הערך הצבור בכרטיס טרם הנסיעה, הרי שאוכלוסיות אלו – המוחלשות ביותר בחברה – מובלות שלא מרצון לסיכון מוגבר לקבלת קנסות ונתונות לסטרס משמעותי "האם צריך לרוץ ולהטעין לפני שהאוטובוס מגיע?" ו"האם יש בכרטיס סכום כדי הנסיעה הקרובה?", וזאת לעומת משתמשי האפליקציה שאינם נדרשים להטעין מאומה אלא לבצע סריקה לאחר עלייתם לאוטובוס והחישוב ייעשה מכרטיס האשראי שלהם בסוף החודש בתשלום למפרע.
8. האפליה, איפוא, הינה כפולה ומכופלת, הן בתעריף הסופי המשולם ע"י המשתמשים והן באיכות וחוויית השירות של משתמשי התחבורה הציבורית.
9. יצוין כי משתמשי כרטיס ה"רב-קו" הפיזי מעורכים ב-65%-60 מקרב כלל משתמשי התחבורה הציבורית, מדובר באפליית רוב מוחלט של הציבור הצורך את שירותי התחבורה הציבורית!
10. נזכיר כי במסגרת תיקון מס' 4 לחוק תקשורת דיגיטלית עם גופים ציבוריים, תשע"ח-2018 נקבעו כללי הנגשה דיגיטלית של שירותים נפוצים, כאשר לצד זאת בסעיף 3(א) נוסף הסייג, כי: "אין בחובת ההנגשה החלה על גוף ציבורי כאמור בסעיף קטן (א), כדי לגרוע מחובתו לספק, בהתאם לקהל היעד של השירות, מענה הולם למי שאינם בעלי מיומנות או שאין להם אמצעים לקבל שירות באופן דיגיטלי, כך שתינתן להם אפשרות סבירה ומעשית לקבלת השירות הנפוץ בהתחשב במאפייניהם הייחודיים."
11. בעניין זה נחזור על הדברים שנאמרו בפנייה הקודמת אליכם מטעם מרשתנו לפיהם על רקע הפגיעה הפוטנציאלית באוכלוסייה בעלת אוריינטציה דיגיטלית נמוכה, פורסמה הנחיית היועצת המשפטית לממשלה מספר 1.2500, שעניינה "כללים מנחים לגיבוש הסדרים דיגיטליים" ("ההנחיה"). בהנחיה, קבעה היועצת המשפטית לממשלה כי על ההסדרים להיות הוגנים בהתאמתם ביחס לאוכלוסייה עליה הם נועדו לחול (סעיף 5.1 להנחיה), בין יתר השיקולים, נקבע כי יש לבחון "האם ההסדר נוגע לאוכלוסיות שעלולות להתקשות בשימוש באמצעים דיגיטליים" (מסיבות שונות כמפורט בהערת השוליים לסעיף זה בהנחיה, ובהן האוכלוסיות האמורות בענייננו); כמו גם את "סוג האוכלוסיות הנוגעות להסדר".

12. ההנחיה כאמור עוסקת בממשקי התקשורת שבין משרדי הממשלה לבין האזרח אולם היא עשויה לספק מקל וחומר אמות מידה למתן מענה סביר גם בשירות נפוץ ובסיסי כשימוש בתחבורה ציבורית.
13. בנוסף, קיימת אפליה ברורה בהטענת כרטיסי ה"רב-קו", כאשר בעוד שבמרכז הארץ ישנם עמדות רבות לטעינה, הרי שבאזורים אחרים בארץ לרבות בפריפריה ובאזור ירושלים, ישנה פריסה מצומצמת מאוד של תחנות טעינה, דבר המגביל את יכולתם של נוסעים רבים הנמנים עם האוכלוסיות האמורות, מלהטעין את הכרטיס בטרם עלייה על אמצעי התחבורה הציבורי. כך בכל הנוגע לטעינת כרטיס ה"רב-קו" - המהווה אמצעי עיקרי לשימוש בהעדר יכולת לשלם לנהג באופן פיזי - הטעינה אפשרית או באמצעי דיגיטלי או על-ידי הגעה פיזית לתחנות הטעינה הלא-רבות.
14. למותר לציין כי אין למרשתנו דבר וחצי דבר כנגד פיתוח כלים טכנולוגיים לטובת הציבור הרחב וכהתייעלות ארגונית, ברם בה בעת עלינו לוודא שאוכלוסיות מוחלשות אינן נזנחות מאחור ואינו משלמות תעריפים גבוהים יותר ומקבלות שירות באיכות וזמינות נמוכה יותר, תוך אפליית אותן אוכלוסיות ופגיעה בזכויות חוקתיות כמו בעקרון השוויון, פגיעה בקניין ובחופש התנועה.
15. חשוב להבהיר כי בפרסומי משרד התחבורה מזה שנים ארוכות מוצהר כי המשרד שוקד על פיתוח פתרון טכנולוגי הולם לבעיה הנזכרת, כך בהליך מספר 21/19 מחודש יולי 2019 (!) מצהיר המשרד בסעיף 1.1 כי "בהתאם למגמה העולמית לאפשר לנוסעים לצרוך שירותי תחבורה ציבורית מבוססת חשבון מרוחק (להלן: "תִּקְמֵ"ר"), מתעתד המשרד להציע לנוסעים לצרוך מגוון שירותים בצורה נוחה באמצעות חשבון מרוחק אחד. הנוסעים יוכלו לעשות שימוש באמצעי זיהוי חכמים כגון יישומון (אפליקציה) בטלפון סלולארי חכם (להלן: "יישומון מח"ר"), **כרטיס חכם רב-קו בתקן calypso (להלן: "רב קו מח"ר")**, כרטיס אשראי ובעתיד גם אמצעי זיהוי חכמים נוספים בכדי לצרוך את השירותים."
16. כרטיס מח"ר הינו כרטיס מבוסס חשבון מרוחק, הנקרא בשפה המקצועית ABT - Account Based Ticketing.
17. יצוין כי במענה לשאלות הבהרה בהליך הנ"ל נשמרה עמימות בנושא, וכך במס"ד 8 על השאלה "האם החשבון המרוחק יופעל במסגרת הליך זה על ידי בעל האישור על אמצעי הסלולר בלבד או שעל בעל האישור לתמוך גם באמצעי כרטיס מסוג כרטיס רב-קו ו/או כרטיס אשראי?" ניתן המענה דלהלן: "ועדת המכרזים שומרת על זכותה להוסיף או שלא להוסיף, בשלב עתידי כלשהו דרישה לתמיכה באמצעי זיהוי נוסף לתיקוף בחשבון מרוחק לרבות כרטיס הרב קו."
18. ברם למרות שחלפו מאז למעלה מ-5.5 שנים(!) לא אירע דבר והאפליה הקשה ממשיכה במלוא חומרתה בלא שניתן לה מועד תפוגה.
19. לאור כל האמור לעיל, מתבקשים כבוד שרי התחבורה והאוצר לפעול ללא דיחוי לתיקון האפליה רבת השנים ולהשוות את ההסדר של מחזיקי כרטיסי ה"רב-קו" הפיזי כאלו של משתמשי האפליקציות השונות תוך ביצוע התאמות טכנולוגיות נדרשות לשם כך. למצער, מתבקשים לקבוע מנגנון פיזי למשתמשי ה"רב-קו" הפיזי, לחלופי חלופין מתבקשים להרחיב את פריסת עמדות הטעינה ולאפשר בירור יתרה טלפוני.

20. יובהר, כי כאמור בפנייה הקודמת מטעם מרשתנו, היא שוקלת לנקוט בהליכים משפטיים ככל שהפליית האוכלוסיות המוחלשות הנ"ל לא תפסק.
21. אין באמור ובשאינו אמור במכתבנו זה כדי לגרוע מכל טענה ו/או זכות העומדות למרשתנו על-פי דין וכל טענותיה וזכויותיה שמורות לה.

בכבוד רב